

**„Édes anyanyelv”
nyelvműveltségi verseny felső tagozatos tanulók részére
Bács-Kiskun vármegye
Vármegyei döntő
I. kategória 5-6. osztály**

Szóbeli

Villámgyors kvízkérdések – mindegyik versenyző egy pontot kap egy helyes megoldásra. Ha nem tudja a választ, akkor a soron következő versenyzőé a kérdés. Ha ő sem tudja, halad tovább addig, míg választ nem adnak.

1. NÉVKERESŐ

Az alábbi szavak mindegyikében egy-egy női, illetve férfinév bújlik meg. Keresd meg!

1. KALANDOR –
2. BÖDÖN –
3. ÁTHIDAL –
4. PANTALLÓ–
5. KIVÁNDOROL –
6. BELEKEZD –
7. SPEDITŐR –
8. AKTAMÁSOLAT –
9. APÁLY –
10. KELLEMESEN –

Megoldásonként **1 pont**.

2. MÁS SZÓVAL

Keressetek „c” betűvel kezdődő szinonimákat, rokon értelmű szavakat!

a) barát	cimbora	
b) édesség	cukor	
c) holmi	cókmók, cucc	
d) hangszer	citera, cintányér	
e) uralkodó	cár	
f) írás az újságban	cikk	
g) központ	centrum	
h) zöldség	cukkini, cékla	
i) kissé túl díszes	cifra	
j) iparos testület	céh	Megoldásonként 1 pont .

3. Melyik állatra gondoltunk?

brekkencs: **béka**

beste est-egere: **denevér**

eleven hegy, melynek feje hengeres szervet lenget: **elefánt**

legsebesebb pettyezett szerzet: **gepárd**

lepkegyerek: **hernyó**

feketepettyes veres reppencs: **katicabogár**

rest egyed, mely nehezen kecmereg: **lajhár**

egerek veszte: **macska**

beste szerzetek nemes fejedelme: **oroszlán**

kefeszerezet: **sün**

pettyezett emeletes szerzet: **zsiráf**

nemszeretem reppencs, mely testnedvre les: **szúnyog**

szerzet, melynek becses fejfégyvere egyben neve: **szarvas**

Megoldásonként **1 pont**.

4. PLUSZ KA, KE

Gyakori képzőnk a -ka, -ke, -cska, -cske kicsinyítő képzőnk. Vannak azonban olyan szavaink is, melyek végén a -ka, -ke, -cska, -cske nem képző. Pl.: macska, lepke.

Feladatunkban segítségével a meghatározásokat is megadjuk.

a) kis növésű vízi növény + ka = rovar	sáska
b) retesz + ka = cella	zárka
c) mulató + ka = vízi jármű	bárka
d) kopasz + ka = sokszínű	tarka
e) fonaldarab + ka = halcsont	szálka
f) egy bizonyos szín + ka = mesealak	Piroska
g) kígyó teszi + ka = tenyere	marka
h) könnyed báj + ke = patás állat	kecske
i) mohón eszik + ka = állatcsapat	falka
j) hallószerv + ke = kis kabin	fülke
k) vés, karcos + ka = ragadozó állat	róka
l) egy íz + ka = konyhanövény	sóska

Megoldásonként **1 pont**.

AZONOS ALAKÚ SZAVAK (Pót feladat)

Keresd meg azokat a szavakat, amelyeknek a következő két jelentése van.

1. jelentés	megoldás	2. jelentés
egyik evőeszközöm	VILLÁM	mennykő
főnök	GÓRÉ	tárolásra szolgáló építmény
magyar város	SZEGED	lapos fejű hegyes fémrudacskád
szőlőlére	MUSTRA	szemle
éveim száma	KOROM	égéstermék
bátorkodik	MER	folyadékot kivesz
alkalmas rá	KÉPES	ilyen az óvodások könyve
egyházi személy	APÁT	egyik szülőt
reped	HASAD	pocakod
napszakok	ESTEK	hullottak

LI (Pót feladat)

Legyen minden szó vége –li. (Csak toldalék nélküli köznevek lehetnek.)

Példa: cipő – lábbeli

a) ládában tartott virág	muskátli
b) egyik szoba	nappali
c) kis darab papír	cetli
d) ülőbútor	sámli, hokedli
e) rendetlenség	rumli
f) zöldségfajta	krumpli, brokkoli
g) gyümölcs	ribizli
h) reggeli étel	múzli
i) péksütemény	kifli
j) horgászfelszerelés	csali

5. SZÓBELI FOGALMAZÁS

Választhatsz a címek közül. Elbeszélést kérünk tőled, amely a címről szól. Öt perc gondolkodási idő jár a felkészülésre. Két percig mondhatod a történetet.

- *Az én háziállatom*
- *Velem mindig történik valami!*
- *Rátaláltam a rejtekhelyre*

A fogalmazásban azt figyeljük meg, hogy a történetet milyen ötletesen fogalmazta meg a versenyző. Mennyire ügyelt a tartalmi igényességre, kifejtettségre, a mondatszerkesztésre, választékos, a témához illő stílusra, a szókinccsgazdagságra. Arra, hogy valóban a történet a megadott címhez kapcsolódott-e. A történet, mese tagolása jól nyomon követhető-e. Élt-e a műfaji sajátosságokkal? Hogyan gazdálkodott az idővel?

ötletesség 3 pont

tartalmi igényesség, kifejtettség 3 pont

témához illő stílus, mondatszerkesztés 2 pont

a szókinccsgazdagsága 3 pont

műfaji megfelelés: 2 pont

tagolás 1 pont

idővel való gazdálkodás 2 pont

Összesen: 16 pont

Szóbeli forduló összes pontszáma: 20 pont